

Försäkringskassan har fattat beslut i ett ärende om sjukpenning utan att ta hänsyn till den tid som åtgår för att ett yttrande från den försäkrade skall bli tillgängligt i kassans ärendehanteringssystem (ÄHS)

I en anmälan till JO klagade AA på Försäkringskassans hantering av ett yttrande som hon hade gett in till kassan i sitt sjukpenningärende. Hon anförde bl.a. följande. I ett brev den 12 oktober 2005 upplyste Försäkringskassan henne om att den hade för avsikt att avslå hennes begäran om sjukpenning och att hon, för det fall hon hade synpunkter på detta, skulle kontakta kassan senast den 27 oktober 2005. Den 27 oktober 2005 lämnade hon en skrivelse med synpunkter i Försäkringskassans reception och skrivelsen ankomststämplades. Dagen därpå fattade kassan beslut i ärendet utan att ha beaktat de synpunkter som hon hade lämnat in under kommunikeringstidens sista dag. Den 31 oktober 2005 erhöll hon ett brev från kassan med frågeställningen om de inlämnade synpunkterna skulle betraktas som en begäran om omprövning.

Försäkringskassan (dåvarande länskontoret och huvudkontoret) anmodades att yttra sig över det som AA hade framfört i sin anmälan. Huvudkontoret anförde bl.a. följande i sitt remissvar.

Av förvaltningslagen framgår att ett ärende som går den enskilde emot inte får avgöras utan att den som är sökande, klagande eller part har underrättats om uppgift som tillförts ärendet av annan än honom eller henne själv (17 § FL). Inom Försäkringskassan gäller principen att den enskilde i normalfallet ska få 14 dagar på sig att yttra sig efter det att hon eller han tagit del av handlingarna (Vägledning 2004:7 Försäkringskassan och förvaltningslagen kap. 4).

AA har inom anvisad tidsperiod lämnat in sina synpunkter till Försäkringskassan. Hennes synpunkter borde därför ha beaktats innan Försäkringskassan fattade beslut i ärendet. Att Försäkringskassan har interna rutiner för postgång, skanningshantering eller annat får inte hindra den enskildes möjlighet att påverka beslut i sitt ärende.

I det metodstöd som finns på Försäkringskassan som stöd för handläggarna när sjukpenning inte ska betalas ut, står det beskrivet i en rad exempel att beslut ska fattas så snart som möjligt efter kommunikeringstidens utgång. I skrivningarna i metodstödet utgår man från att alla handlingar som kommit in till myndigheten direkt finns tillgängliga för handläggaren, och att beslut sålunda kan fattas redan dagen efter kommunikeringstidens utgång.

Huvudkontoret avser att snarast ändra de interna rutinerna på sådant sätt att denna situation inte uppstår framgent.

AA gavs tillfälle att kommentera remissvaren.

I sitt beslut den 25 september 2007 anförde *JO Nordenfelt* i bedömningsdelen följande i denna fråga.

JO har vid tidigare tillfällen (se t.ex. JO 2001/02 s. 347) påmint om att den som getts möjlighet att senast en viss dag yttra sig i ärendet har hela denna slutdag på sig att inkomma med synpunkter. För de ärendeslag som omfattas av ÄHS är det, som framgått av bl.a. förevarande ärende, emellertid inte tillräckligt att avvakta utgången av kommunikeringstidens sista dag. Det metodstöd som tillämpades i ärendet var utformat med utgångspunkten att alla handlingar som kommit in till myndigheten direkt finns tillgängliga för handläggaren. En okritisk tillämpning av metodstödet fick till följd att det kom att tillämpas i strid med 17 § första stycket FL. Jag har på begäran fått del av Försäkringskassans senaste version av det aktuella metodstödet och kan med tillfredsställelse konstatera att kassan numera rekommenderar att handläggaren avvaktar med att fatta beslut under sammanlagt fyra dagar från kommunikeringstidens sista dag, om det gäller en handling som skall skannas in i ÄHS. Försäkringskassan kan emellertid inte undgå kritik för vad som förevarit.